

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Yhteisten tutkinnon osien uusi arviointikriteeristö ja arviointi

Tuija Artama
Opetusneuvos

8.10.2022

Opetushallitus:

päätää tutkintojen perusteista: osaamisalat, tutkintonimikkeet, **tutkinnon muodostuminen** tutkinnon osista, tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset ja **osaamistavoitteet**, **arviointi**

Koulutuksen järjestäjä:

päätää, kuinka koulutus **toteutetaan käytännössä**

- Osaamisen hankkiminen
- Osaamisen osoittaminen
- Osaamisen arviointi

HOKSAUS!

Laki ammatillisesta koulutuksesta

Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta

Osaamisen hankkiminen

HOKSAUS!

Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on:

- suunnitella tutkinnon tai koulutuksen perusteissa edellytetyn ammattitaidon tai osaamisen hankkiminen
- suunnitella opiskelijan tarvitsemat ohjaus- ja tukitoimet
- seurata opiskelijan osaamisen kehittymistä

YKSILÖLLISYYS!

Palaute osaamisen kehittämisestä

- opiskelijalla on oikeus saada palautetta osaamisensa kehittämisestä tutkinnon suorittamisen tai koulutuksen aikana
- osaamisen kehittymistä arvioivat ja siitä antavat palautetta opetuksesta vastaavat opettajat ja muut opiskelijan opetukseen, ohjaukseen ja tukeen osallistuvat koulutuksen järjestäjän edustajat, sekä työpaikalla järjestettävän koulutuksen aikana myös vastuullinen työpaikkaohjaaja

Osaamisen osoittaminen

HOKSAUS!

Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on:

- suunnitella tutkinnon tai koulutuksen perusteissa edellytetyn ammattitaidon tai osaamisen osoittaminen
- Yhteisten tutkinnon osien suorittamiseksi vaadittava osaaminen voidaan tarvittaessa osoittaa myös muulla tavoin (kuin näytössä).

YKSILÖLLISYYS!

➤ Koulutuksen järjestäjän [osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelma](#)

Osaamisen arviointi

- annetaan tietoa opiskelijan osaamisesta
- varmistetaan tutkinnon tai koulutuksen perusteiden ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttaminen -> kaikki osaamistavoitteet arvioidaan
- kehitetään edellytyksiä itsearviointiin
 - Opiskelijalle on annettava mahdollisuus suoritustensa itsearviointiin. Itsearviointi ei vaikuta osaamisen arviointiin tai siitä annettavaan arvosanaan.
- arvioinnin perusteella arvioijat antavat yhteisten tutkinnon osien ja niiden osa-alueiden arvosanat osaamisen arviointiasteikon mukaisesti
- Koulutuksen järjestäjän [osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelma](#)

Uudistunut arviointikriteeristö: Mikä yhteisissä tutkinnon osissa muuttui ja mikä ei?

Yhteisissä tutkinnon osissa ei muutu:	Yhteisissä tutkinnon osissa muuttuu:
<ul style="list-style-type: none">• Vaatimustaso	<ul style="list-style-type: none">• Osaamistavoitteiden kuvaamistapa<ul style="list-style-type: none">○ vaadittava osaaminen kuvattu osaamistavoitteissa
<ul style="list-style-type: none">• Osa-alueiden osaamispisteet	
<ul style="list-style-type: none">• Arvioinnin peruseriaatteen*• Yhteisten tutkinnon osien opettajan kelpoisuus• Arvioijan esteellisyys• Osaamisen tunnustamisen periaatteet	<ul style="list-style-type: none">• Kaikissa osa-alueissa yhtenäiset arviointikriteerit• Arviointikriteerit kuvattu kaikille tasoille 1-5

* Osaamisen arvioinnilla annetaan **tietoa** opiskelijan **osaamisesta**, varmistetaan tutkinnon perusteiden **osaamistavoitteiden saavuttaminen** sekä kehitetään edellytyksiä **itsearviointiin**.

Arvioinnin tulee **kattaa kaikki** suoritettavan tutkinnon perusteiden mukaiset **osaamistavoitteet**.

Arvioijat arvioivat opiskelijan osaamista **monipuolisesti** vertaamalla sitä tutkinnon perusteissa määrättyyn osaamiseen ja jatkossa soveltavat arvioinnissa perusteiden arviointikriteeristöä tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arvioijat päättävät tekemiensä arviointien perusteella **arvosanat** yhteisistä tutkinnon osista ja niiden osa-alueista.

Yhteisten tutkinnon osien **osa-alueiden** hyväksytyt osaaminen arvioidaan käyttäen asteikkoa **1–5**. **Yhteiset tutkinnon osat** arvioidaan asteikolla **hyväksytty/hylätty**.

Osa-alueen osaamistavoitteet

Pakolliset osaamistavoitteet, 4 osp

Perusmatematiikan käyttö työ- ja arkielämässä

Opiskelija

- laskee peruslaskutoimitukset kokonais-, desimaali- ja murtoluvuilla
- laskee prosenttilaskut
- tekee talousmatematiikan laskelmia (tulot, menot, korot, lainat ja verot)
- toteuttaa mittayksiköiden muunnoksia
- ratkaisee ensimmäisen asteen yhtälöitä
- laskee tavanomaisimpia pinta-ala- ja tilavuuslaskutoimituksia
- laskee mittakaavaan liittyviä laskutoimituksia
- hyödyntää suorakulmaisen kolmion geometriaa käytännön ongelmien ratkaisemisessa.

Loogisen päättelykyvyn, matemaattisten menetelmien ja apuvälineiden käyttö matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen

Opiskelija

- mallintaa yksinkertaisia ongelmia ensimmäisen ja vaillinaisen toisen asteen yhtälöillä, ratkaisee ne ja tulkitsee saatuja tuloksia
- käyttää laskinta, taulukkolaskentaohjelmaa ja muita apuvälineitä ongelmien ratkaisemiseen
- etsii taulukoista ja kuvaajista ongelmien ratkaisemisessa tarvittavaa tietoa
- käsittelee ja havainnollistaa tilastollisia aineistoja
- määrittää ja tulkitsee tunnuslukuja (keskiarvon, moodin ja mediaanin) tilastollisista aineistoista
- havaitsee suureiden välisiä riippuvuuksia ja verrannollisuuksia.

Tulosten oikeellisuuden, suuruusluokan ja käytetyn ratkaisumenetelmän arviointi

Opiskelija

- varmistaa laskelmien oikeellisuuden
- varmistaa, että tuloksen yksikkö ja numerotarkkuus on mielekäs
- arvioi käytetyn ratkaisumenetelmän käyttökelpoisuutta.

Matemaattisen osaamisen arviointi ja merkityksen tunnistaminen

Opiskelija

- tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa matemaattisessa osaamisessaan
- tunnistaa matematiikan merkityksen työvälineenä työ- ja arkielämässä.

Väliotsikko, ei osaamistavoite

Arviointikriteerit

Osaamisen arviointi

Opiskelija

Tyydyttävä 1

- tarvitsee ajoittain tukea rutiinomaisissa tilanteissa
- toimii tutuissa vuorovaikutustilanteissa asianmukaisesti
- tuntee osa-alueen sisältämiä peruskäsitteitä ja tietoja
- käyttää perustietoa kaavamaisesti
- arvioi suoriutumistaan

Tyydyttävä 2

- toimii pääosin omatoimisesti rutiinomaisissa tilanteissa
- toimii tutuissa vuorovaikutustilanteissa yhteistyökykyisesti
- tuntee osa-alueen keskeiset käsitteet ja tiedot
- käyttää perustietoa tarkoituksenmukaisesti
- arvioi suoriutumistaan ja tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämisen kohteitaan

Hyvä 3

- toimii omatoimisesti rutiinomaisissa tilanteissa
- toimii tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa yhteistyökykyisesti
- ratkaisee tavanomaisia ongelmatilanteita
- hallitsee osa-alueen keskeiset käsitteet ja tiedot
- käyttää tietoa monipuolisesti
- arvioi suoriutumistaan ja tekee ehdotuksia toimintansa kehittämiseksi

Hyvä 4

- toimii omatoimisesti rutiinomaisissa ja vaihtelevissa tilanteissa
- toimii tavanomaisissa vuorovaikutustilanteissa yhteistyökykyisesti ja rakentavasti
- ratkaisee ongelmatilanteita käyttäen monipuolisia tapoja
- hallitsee osa-alueen käsitteet ja tiedot sekä tunnistaa siihen liittyviä erityispiirteitä
- soveltaa tietoa monipuolisesti ja perustellusti
- arvioi suoriutumistaan realistisesti sekä tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämisen kohteitaan

Kiitettävä 5

- toimii omatoimisesti ja suunnitelmallisesti rutiinomaisissa ja vaihtelevissa tilanteissa
- toimii vaihtelevissa vuorovaikutustilanteissa yhteistyökykyisesti ja rakentavasti
- ratkaisee ongelmatilanteita monipuolisilla tavoilla ja tekee kehittämissuhteita
- hallitsee osa-alueen käsitteet ja tiedot laaja-alaisesti ja syvällisesti
- soveltaa tietoa monipuolisesti, perustellusti ja kriittisesti
- arvioi suoriutumistaan realistisesti ja esittää perusteltuja ratkaisuja osaamisensa kehittämiseksi

Mitä opitaan, opetetaan ja arvioidaan?

"Opiskelija

- *laskee peruslaskutoimitukset kokonais-, desimaali- ja murtoluvuilla*
- *laskee prosenttilaskut*
- *tekee talousmatematiikan laskelmia (tulot, menot, korot, lainat ja verot)*
- *..."*
- Osaamista hankitaan ja osaamista osoitetaan osa-alueen kaikista osaamistavoitteista -> mahdollinen integrointi alaan
- Osaamista voidaan hankkia laajemminkin, mutta arvioidaan ainoastaan osaamistavoitteiden mukaista osaamista
- Sisältökuvauksista esimerkkejä [Opetushallituksen sivuilla](#)

Arvosana ei ole keskiarvo vaan osaamisen kokonaisuus!

Omatoimisuus

Vuorovaikutus-
tilanteissa
toimiminen

Käsitteet ja
tiedot

Tiedon
soveltaminen

Oman
osaamisen
arviointi

Osaamistavoitteelle ei tarvitse löytyä jokaisesta "pallosta" vastinetta -> katsotaan soveltuvat

Tulevat webinaarit

- [Osaamisen arviointi ammatillisen perustutkinnon yhteisissä tutkinnon osissa](#)
12.10.2022 klo 14.00-15.30
- [Osaamisen tunnistaminen ja tunnustainen ammatillisten perustutkintojen yhteisissä tutkinnon osissa](#)
1.12.2022 klo 14.00-15.30

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos!

Tuija Artama, opetusneuvos
Ammatillinen koulutus
puh. +358 29 533 1427
tuija.artama@oph.fi

